



A/S IKAST BETONVAREFABRIK

Lysholt Alle 4

7430 Ikast

1. oktober 2024

Tilladelse til nedsivning og udledning af vaskevand fra grusgrav via gravesø

Ikast Betonvarefabrik (IBF) har ansøgt Ikast-Brande Kommune om tilladelse til nedsivning og udledning af vand anvendt til grusvask. Vandet er indvundet fra nærliggende gravesø og vil efter anvendelse blive ført til sedimentationsbassiner, hvorfra det enten nedsiver eller udledes til samme gravesø, der desuden er forbundet til det offentlige vandløb Melkær Grøft (oversigtskort fremgår i bilag 1).

Adresse: Højris Enge 8, 7430 Ikast
Matr.nr.: 11x, 15e og 9h Hestlund by, Bording

Øvrige afgørelser relateret til projektet meddeles separat fra denne tilladelse. Især bemærkes det, at når dele af et anlæg kræver tilladelse efter § 7 i Råstofloven¹, varetager Regionsrådet Kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for hele anlægget i forhold til miljøvurdering af projektet (ifølge § 17, stk. 2 i Miljøvurderingsloven²). Ikast-Brande Kommune har derfor ikke foretaget en særskilt miljøvurdering, da denne foretages af Region Midtjylland.

Ikast-Brande Kommunes afgørelse:

Ikast-Brande Kommune meddeler tilladelse til nedsivning af vaskevand i sedimentationsbassiner, samt udledning af vaskevand fra sedimentationsbassin til gravesø.

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Denne tilladelse erstatter tilladelse af 19. juni 2020.
2. Aktiviteten skal foregå som ansøgt.

¹ Lov om råstoffer, lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017.

² Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023.

Miljø og Byggeri
Sjællandsgade 6
7430 Ikast
Tlf.: +4599603365

Sagsbehandler:
Lone Rykær Hansen
E-mail:
lorha@ikast-brande.dk
Direkte telefon:
Tlf.: +4599603385
Sagsnr.:
06.11.00-P19-2-24



3. Der må kun vaskes materiale, der stammer fra råstofgraven.
4. Vaskevandet må ikke være tilført andre stoffer. Evt. spild på pladsen, i sedimentationsbassin eller i gravesø skal staks opsamles.
5. Det udledte vand til gravesøen må ikke medføre, at den senere udledning fra gravesøen til Melkær Grøft overskrider:
 - a. Et indhold af opslæmmende stoffer på over 25 mg/L
 - b. Et totalindhold af jern på over 1 mg/L
 - c. Et indhold af opløst jern (Fe^{2+}) på over 0,2 mg/L
 - d. En pH-værdi under 6 eller over 9
6. Udledningen til gravesøen må ikke medføre en overskridelse af miljøkvalitetskravene af miljøfremmede stoffer i målsatte vandløb.
7. Ved oprensning af sedimentationsbassinerne, skal opgravet materiale behandles efter bestemmelserne i slambekendtgørelsen³.
8. Ikast-Brande Kommune kan til enhver tid kræve, at der foretages analyser af det vand, der udledes fra gravesøen til Melkær Grøft, for at kontrollere vandets kvalitet.
9. Såfremt der sker ændringer i projektet, skal Ikast-Brande Kommune forinden kontaktes og foretage en vurdering af, om det kan ske inden for denne tilladelse.

Sagsfremstilling

IBF har ansøgt om tilladelse til at udvide det eksisterende råstofområde ved en grusgrav beliggende i Tulstrup, øst for Ikast by.

Der er et ønske om at igangsætte arbejdet på etape 1, 2 og 3 (se figur 1) snarest, hvorfor der konkret er ansøgt omkring nedsivning og udledning af vaskevand vedr. aktiviteter tilknyttet dette område.

³ Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, bekendtgørelse nr. 1001 af 1. august 2018.



Figur 1: Oversigtskort over arealet, hvor IBF ønsker at opstarte med råstofindvinding.

I forbindelse med råstofindvinding vaskes grus på en kombineret materiale- og oplagsplads umiddelbart vest for afgrænsningen på figur 1 (oversigtskort over hele området fremgår af bilag 1).

Oversigt over pladsens nuværende indretning ses på figur 2.



Figur 2: Oversigtskort over materiale- og oplagsplads.



Der er ansøgt om indvinding af 360.000 m³ vand årligt fra gravesøen til grusvask på pladsen. Efter vask ledes vandet til sedimentationsbassiner, hvor materiale i vandet kan udfældes, før vandet ledes tilbage til gravesøen. Der forventes en lille grad af nedsivning i sedimentationsbassinerne, samt fordampning, men hovedparten af vandet forventes udledt til gravesøen.

Det påpeges, at pladsens indretning vil ændres som følge af krav om opførelse af en støjvold. Imidlertid vil funktionerne på pladsen ikke ændres. Muligvis flyttes sedimentationsbassinerne nord for støjvolden, men der vil i så tilfælde blive etableret en rørledning under støjvolden, således udledningen forsat vil ske som nu.

Begrundelse for afgørelsen

Ansøgers rådgiver har fremsendt en foreløbig miljøkonsekvensrapport, hvor der redegøres for de mulige miljøpåvirkninger som følge af projektet.

Da øvrige afgørelser forholder sig til bl.a. nærliggende naturområder og indvinding af grundvand, begrænses denne afgørelse, og dermed begrundelse, til kun at redegøre for aktiviteter i relation til udledning af vaskevand til gravesøen, samt nedsivning.

Udledning

Efter vask af grus kan der være mindre partikler, herunder stoffer fundet i relation til pyritholdigt jord, i vandet. Det er fast praksis, at bremse vand med evt. indhold af partikler i et sedimentationsbassin – det er samme princip, der anvendes ved regnvandsbassiner. Opholdstiden i bassiner sikrer, at evt. partikler vil bundfælde, og dermed ikke ledes direkte ud i et vandmiljø.

Når sedimentationsbassinerne oprensnes, skal materialet håndteres efter bestemmelserne i slambekendtgørelsen, og kan derfor afhængigt af indholdsstoffer blive udspreddt på landbrugsjord eller opmagasineres på deponi. Herved kommer materialet aldrig i direkte kontakt med vand- eller naturområder.

Det er imidlertid ikke fysisk muligt at lave en 100% tilbageholdelse af alle partikler i sedimentationsbassinerne.

I det konkrete tilfælde har rådgiver i forbindelse med udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten vist, at gravesøen også har funktion af forsinkelsesbassin. Data er vist konkret i forhold til indhold af opløst jern. Dvs. at materiale, der ikke tilbageholdes i sedimentationsbassinerne før gravesøen vil blive tilbageholdt i gravesøen. På den baggrund har Ikast-Brande Kommune vurderet, at projektet ikke vil skade vandmiljøet i Melkær Grøft nedstrøms grusgraven.



[Vandløb og vandområdeplaner](#)

Vandområdeplanerne skal sikre, at målsatte grundvandsforekomster, vandløb, søer og fjorde i EU opfylder miljømål om god økologisk tilstand. Endvidere skal planerne være med til at sikre, at tilstanden ikke forringes for vandområderne. Miljømålene omfatter både den kemiske og økologiske tilstand.

Vand fra gravesøen ledes via Melkær Grøft til Højris Å (Storå), der er målsat. Tilstanden i Storå er dårlig, idet kvalitetsparameteret for fisk er dårligt, og der er en overskridelse af miljøkvalitetskravet for et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer (zink og barium). Imidlertid er den kemiske tilstand i vandløbet registreret som værende god. Alle data for kemi er målt i 2014, hvor aktiviteterne i forbindelse med råstofgravning i området var markant mindre.

Tilstanden for fisk i Højris Å er dårlig – dette kan skyldes vandkraftsøen, som udgør en markant spærring af vandløbet ved Holstebro. Nærværende projekt kan ikke påvirke dette – hverken i positiv eller negativ retning.

Yderligere kan tilstanden af fisk påvirkes af forekomsten af okker, som både er direkte toksisk og indirekte kan skade individer og gydepladser. Okker stammer fra pyritholdige jorde, hvori der også kan findes andre stoffer, som defineres som miljøfremmede – herunder flere metaller. Der er meget okker i Storå-systemet ved Ikast, hvilket også er tilfældet for Melkær Grøft. En del af okkerindholdet vurderes naturlig som følge af geologien i området. Menneskeskabte aktiviteter, især øget dræning, forstærker udvaskningen af okker. Imidlertid har undersøgelser i forbindelse med miljøkonsekvensrapporten vist, at der sker en markant tilbageholdelse af okker i gravesøen. Opstrøms søen har Melkær Grøft et indhold af opløst jern på 7,5 mg/L, og 150 meter nedstrøms udløbet fra gravesøen er denne værdi faldet til 0,65 mg/L. Dermed har gravesøen en markant positiv effekt på tilbageholdelsen af okker i området – og koncentrationen af okker må formodes markant højere, såfremt gravesøen ikke var til stede.

Både barium og zink binder sig kemisk til andre partikler. Derfor må det forventes, at hvis disse stoffer forekommer i forbindelse med graveaktiviteten, vil de i høj grad forblive forbundne til råstofferne. Evt. partikler der opslæmnes i vand som følge af grusvask, vil tilbageholdes i sedimentationsbassiner eller bundfælde i gravesøen.

På den baggrund vurderer Ikast-Brande Kommune, at råstofgravningen ikke vil medføre en risiko for yderligere tilførelse af miljøfremmede stoffer, herunder zink og barium, til målsatte vandløb. Tværtimod vurderes bl.a. gravesøen som værende gavnlige for vandmiljøet i Storå-systemet.

[Nedsivning](#)

Som beskrevet forventes en mindre del af vaskevandet at nedsive i sedimentationsbassinerne, samt fra jordoverfladen når materiale ligges op på



pladsen. Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af afstanden til gravesøen (hhv. ca. 7 og 24 meter), at en del af vandet der nedsiver i sedimentationsbassinerne, vil sive gennem de øvre jordlag og føres til gravesøen. Denne fraktion administreres som en udledning, jf. Spildevandsbekendtgørelsens⁴ kapitel 8, da afstanden er under 25 meter. Denne fraktion er derfor allerede dækket i ovenstående afsnit.

En mindre mængde af vandet vurderes at nedsive til grundvandet. Der er 1-1,5 meter til grundvandsspejlet i området, og jorden udgøres af sand. Jordstrukturer udgør et naturligt filter for vand, der nedsiver igennem matrixen. Processen afhænger af jordstruktur, hvor mindre partikler har større overfladeareal, hvor stoffer kan binde sig – imidlertid begrænser dette også hastigheden for nedsivning.

Sand har en grovkornet struktur, som kun effektivt filtrerer vand ved større afstande. Da der i det konkrete tilfælde kun er omkring 1 meter til grundvandsmagasinet, vurderes filtreringen meget begrænset. Imidlertid forhindrer vilkårene, at der tilføres andre stoffer til vandet i området, hvorfor det kun er grundvand fra det lokale magasin samt evt. stoffer fra lokal geologi, der nedsives på arealet. Der er reelt tale om recirkulation.

Grundvand og vandområdeplaner

Det ansøgte projektareal ligger inden for fire målsatte grundvandsforekomster: én terrænnær (DK104_dkmj_42_ks), to regionale (DK102_dkmj_1104_ks og DK104_dkmj_1020_ps) og én dyb (DK104_dkmj_1031_ps).

Den kvantitative tilstand er god for alle fire grundvandsforekomster, og den kemiske tilstand er god for to grundvandsforekomster: DK104_dkmj_1020_ps (regional) og DK104_dkmj_1031_ps (dyb). Den kemiske tilstand er ringe for grundvandsforekomst nr. DK104_dkmj_42_ks (terrænnær) og DK102_dkmj_1104_ks (regional). Tilstanden er ringe på grund af pesticider.

Det generelle miljømål for grundvandsforekomster er god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand.

Som oplyst i miljøkonsekvensrapporten findes inden for projektområdet et okkerholdigt lag, som er ca. 30 cm tykt. Laget er beliggende i de iltede jordlag over grundvandsspejlet. Okkerlaget kan indeholde arsen og nikkel. Arsen og nikkel kan frigives fra okkerlaget til grundvandet under henholdsvis svagt reducerede og reducerede forhold.

⁴ Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, bekendtgørelse nr. 532 af 1. juli 2024



Det okkerholdige lag indvindes gradvist sammen med råstofferne, og det vurderes at størstedelen af okkerlaget køres til materiale- og oparbejdningspladsen, hvor det vaskes. Som nævnt ledes vaskevandet til to sedimentationsbassiner og videre til gravesøen. En mindre del af okkerlaget transporteres bort sammen med solgt råstof.

Som oplyst i miljøkonsekvensrapporten vil der ved selve råstofindvindingen ske en omfordeling af okkeret fra at ligge som et 30 cm tykt lag over grundvandsspejlet til dels at ligge på bunden af den kommende gravesø, på bunden af de to sedimentationsbassiner, på bunden af den nuværende råstofsø syd for materiale- og oparbejdningspladsen og som en del af de solgte råstoffer. Som det konkluderes i miljøkonsekvensrapporten vil okkeret under hele indvindings- og bearbejdningsprocessen og efter endt efterbehandling være under iltede forhold og vil derfor ikke mobiliseres på reduceret form (Fe^{2+}) ud i jorden og ned i grundvandet.

På den baggrund vurderer Ikast-Brande Kommune, at råstofindvindingen med tilhørende bearbejdning af råstoffer samt nedsivning og udledning af vaskevand ikke vil kunne forårsage ændringer i de målsatte grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Nedsivning og udledning af vaskevand vurderes desuden at være ubetydelig for grundvandsforekomsternes kvantitative tilstand, da vandet recirkuleres og kun en mindre del forsvinder under processen.

Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at nedsivning og udledning af vaskevand hverken direkte eller indirekte vil kunne påvirke målopfyldelsen for grundvandsforekomsterne.

Øvrigt

Vurdering i henhold til Natura 2000, bilag IV-arter, naturbeskyttelse m.v. fremgår af Ikast-Brande Kommunes afgørelse 01.05.08-P25-24-20, samt Regions Midtjyllands råstoff tilladelse, som er offentliggjort sideløbende med nærværende afgørelse, og omhandler samme projekt.

Afgørelsens lovhjemmel

Ikast-Brande Kommune har i afgørelsen anvendt følgende lovgrundlag:

- Nedsivning af vaskevand er hjulmet med § 19 i Miljøbeskyttelsesloven.
- Udledning af vaskevand via sedimentationsbassin er hjulmet med § 28 i Miljøbeskyttelsesloven.

Der er med denne afgørelse ikke taget stilling til anden lovgivning, servitutter eller privatsretlige aftaler. Andre forhold, der kan kræve en særskilt tilladelse



Aktindsigt

Der er mulighed for at se sagens dokumenter i en aktindsigt ved henvendelse til Ikast-Brande Kommune. Oplys sagsnummer ved henvendelse.

Klagevejledning

Kommunens afgørelse kan i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 91 og § 98, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefrist

Klagefristen er 4 uger efter at afgørelsen er meddelt jf. Miljøbeskyttelseslovens § 93, dvs. fristen er **29. oktober 2024**. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Hvem kan klage?

Der kan klages over afgørelsen af ansøger, embedslægeinstitutionen, enhver med væsentlig interesse i sagens udfald samt af klageberettigede foreninger og organisationer i overensstemmelse med lovens §§ 99 og 100. Afgørelsen kan ikke påklages af lokale afdelinger af landsdækkende organisationer, jf. § 100, stk. 4.

Hvordan klager man?

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk og følger vejledningen på siden.

På samme side kan du også læse om gebyr for at klage, tilbagebetaling af gebyr, hvordan man klager osv.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise klager, der kommer uden om klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget fra at benytte klageportalen, skal du sende din klage samt en begrundet anmodning om fritagelse til Ikast-Brande Kommune, Teknisk Område, Sjællandsgade 6, 7430 Ikast. Ikast-Brande kommune videresender herefter din klage og anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Opsættende virkning?

En eventuel klage har ikke opsættende virkning på tilladelsen, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 96.

Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger om klageregler kan findes på www.naevneneshus.dk



Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved domstolene, så skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter meddelelsen jf. § 101 i Miljøbeskyttelsesloven.

Hvis der er spørgsmål til denne tilladelse er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Lone Rykær Hansen
Spildevand

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Kopi af afgørelsen sendes til:

Region Midtjylland	arense.nordentoft@ru.rm.dk
Museum Midtjylland:	museummidtjylland@museummidtjylland.dk
Styrelsen for patientsikkerhed:	trvest@stps.dk
Danmarks Fiskeriforening:	mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen:	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
DN-Lokal	dnikast-brande-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund:	post@sportsfiskerforbundet.dk
Friluftsrådet:	lokalraad@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Ikast-Brande:	ikast-brande@friluftsradet.dk
Naturstyrelsen:	nst@nst.dk



Bilag 1: Oversigtskort

